

PRADEDANČIŲJŲ PEDAGOGŲ STAŽUOTĖ

Metodinių priemonių
rinkinio priedai

Metodinės priemonės parengtos Nacionalinei švietimo agentūrai įgyvendinant Europos socialinio fondo finansuojamą projektą „Tęsk“, Nr. 09.2.1-ESFA-V-727-01-0001.

Leidinį parengė VšĮ Socialinių inovacijų institutas

© Nacionalinė švietimo agentūra

2021

METODINIŲ PRIEMONIŲ RINKINIO PRIEDAI

1 priedas. Stažuotės dalyvių atsakomybės ir komunikacinė schema

Parengta pagal: *Pradedančiųjų pedagogų stažuotės modelis ir stažuotės stebėseną*. (2021). Parengė VšĮ Šiuolaikinių didaktikų centras. Parengta projekto „Tęsk“ (Nr. 09.2.1-ESFA-V-727-01-0001) užsakymu.

Stažuotojas	Mentorius
<ul style="list-style-type: none"> • Pasirašo trišalę pedagoginės stažuotės sutartį. • Bendradarbiaudamas su mentoriumi pa(si)renkia individualų pedagoginės stažuotės planą. • Įgyvendina individualų pedagoginės stažuotės planą ir atlieka numatytas užduotis. • Kaupia profesinės veiklos tobulinimo aplanką, liudijantį apie profesinį augimą ir kryptingą bei nuoseklų išsikeltų tikslų siekimą. • Konsultuojasi su mentoriumi, drauge sprendžia iškilusias profesinės veiklos problemas ir aktualius klausimus. • Dalyvauja Nacionalinėje pedagoginių stažuotėlių programoje, kurios metu įsitraukia į tikslinius mokymus, refleksijas, supervizijų procesą. • Reflektuoja ir įsivertina savo profesinį tobulėjimą, planuoja tolesnes profesinio tobulėjimo kryptis ir žingsnius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Teikia konsultacinę (metodinę) pagalbą ir profesinį palaikymą stažuotojui. • Tobulina savo kompetencijas mentoriams skirtuose mokymuose, stažuotėse ir profesinio palaikymo veiklose. • Dalyvauja pedagoginės stažuotės stebėsenos procesuose: stebi ir reflektuoja stažuotojo veiklą institucijoje ir teikia stažuotojui grįžtamąjį ryšį. • Teikia stažuotės vadovui rekomendacijas dėl pedagoginės stažuotės rezultatų pripažinimo.

Švietimo įstaiga	Stažuotės vadovas (švietimo įstaigos vadovas arba jo deleguotas asmuo)
<ul style="list-style-type: none"> • Įdarbina pedagogą, sudaro sąlygas jam dalyvauti Nacionalinėje pedagoginių stažuotėlių programoje ir įgyvendinti individualų pedagoginės stažuotės planą. • Skiria stažuotojui mentorių ir pagal galiojančius teisės aktus įtraukia mentorystės veiklą į pedagoginio darbo krūvį. • Skiria (deleguoja) stažuotės vadovą. • Pasirašo trišalę pedagoginės stažuotės sutartį. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pateikia duomenis Nacionaliniam pedagoginių stažuotėlių koordinatoriui apie stažuotoją ir jam priskirtą mentorių. • Teikia duomenis Nacionaliniam pedagoginių stažuotėlių koordinatoriui apie stažuotės eigą. • Bendrauja ir bendradarbiauja su savivaldybės (savininko) įgaliota institucija stažuotės įgyvendinimo, plėtojimo, sklaidos klausimais savivaldos lygmeniu. • Vertina pedagoginės stažuotės rezultatus, atsižvelgdamas į mentoriaus rekomendacijas.

- Sudaro sąlygas mentoriumi ir mokyklos bendruomenei dalyvauti Nacionalinėje pedagoginių stažuotųjų programoje.
- Išduoda stažuotojui pažymą apie pedagoginės stažuotės įvykdymą.

- Informuoja Nacionalinių pedagoginių stažuotųjų koordinatorių apie pedagoginės stažuotės įvykdymą (neįvykdymą).

Nacionalinis pedagoginių stažuotųjų koordinatorius

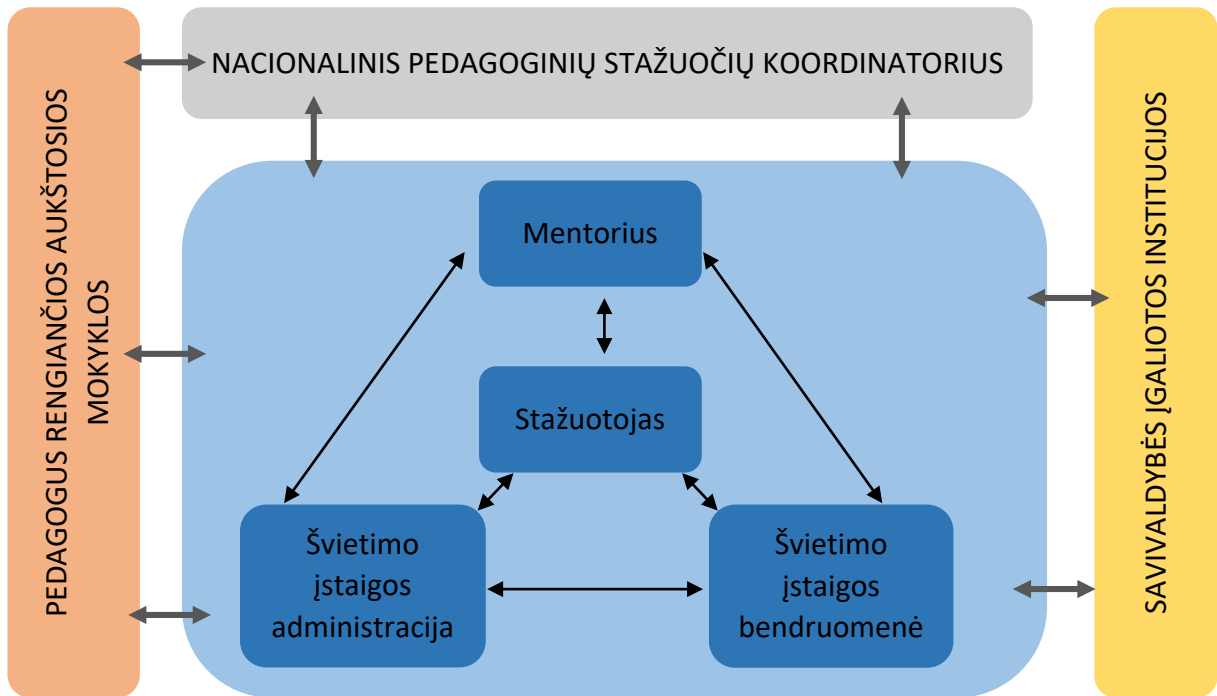
- Kaupia duomenis iš švietimo įstaigų apie stažuotojus ir mentorius.
- Pasirašo trišalę pedagoginės stažuotės sutartį.
- Pasirašo dvišalę sutartį su aukštosiomis mokyklomis, rengiančiomis pedagogus Nacionalinei pedagoginių stažuotųjų programai įgyvendinti.
- Įgyvendina Nacionalinę pedagoginių stažuotųjų programą: organizuoja mokymus ir profesinį palaikymą (grupines refleksijas, supervizijas) mentoriams, stažuotojams ir mokyklos bendruomenei.
- Vykdo Nacionalinės pedagoginių stažuotųjų programos įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą, atnaujina Nacionalinę pedagoginių stažuotųjų programą.
- Kaupia informaciją apie įvykdžiusius pedagoginę stažuotę stažuotojus ir išduoda patvirtinanti dokumentą apie dalyvavimą Nacionalinėje pedagoginių stažuotųjų programoje.
- Vykdo pedagoginės stažuotės rezultatų sklaidą.

Pedagogus rengianti aukštoji mokykla

- Pasirašo dvišalę sutartį su Nacionaliniu pedagoginių stažuotųjų koordinatoriumi dėl Nacionalinės pedagoginių stažuotųjų programos įgyvendinimo.
- Dalyvauja kuriant ir įgyvendinant Nacionalinę pedagoginių stažuotųjų programą: vykdo mokymus ir siūlo profesinį palaikymą (grupines refleksijas, supervizijas) mentoriams, stažuotojams ir mokyklos bendruomenei.
- Pagal poreikį teikia stažuotojui ir mentoriams tikslines konsultacijas.
- Rengia ir įgyvendina mentorių rengimo ir jų kompetencijų tobulinimo programas.
- Vykdo programos sklaidą.

Savivaldybės įgaliota institucija

- Telkia stažuotojus, kuria ir palaiko savivaldybėje dirbančių stažuotojų, mentorių partnerystės tinklus.
- Pagal poreikį teikia stažuotojui tikslines profesines specialistų konsultacijas.

Stazuočių organizavimo modelio komunikacinė schema

2 priedas. Stažuotės dokumentacijos pavyzdžiai

Parengta pagal: *Pradedančiųjų pedagogų stažuotės modelis ir stažuotės stebėseną*. (2021).
Parengė VšĮ Šiuolaikinių didaktikų centras. Parengta projekto „Tęsk“ (Nr. 09.2.1-ESFA-V-727-01-0001) užsakymu.

Individualus stažuotės planas. 1 variantas.

Vardas, pavardė:		Stazuotės pradžia:	
Mokykla, dėstomas dalykas:		Stazuotės pabaiga:	

Numatomi rezultatai:

Mano stipriosios savybės. Kaip jos padės siekti užsibrėžto tikslo (uždavinių)?

Mano tobulintinos savybės. Kokios pagalbos norėčiau (reikėtų)?

Mano pasiekimų įrodymai bus:

Planuojami pasiekimų vertinimo būdai:

Kalendorinis stažuotės grafikas

Veikla	Mėnesiai									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Konsultaciniai susitikimai su mentoriumi, stažuotės vadovu										
Vizitai į kitas mokyklas										
Pamokų stebėjimas (mentorius)										
...										

Galima numatyti konkrečias dienas ar savaites, susitikimų dažnumą

Stazuotojas

(vardas, pavardė)

(parašas)

(data)

Mentorius

(vardas, pavardė)

(parašas)

(data)

Stazuotės vadovas

(vardas, pavardė)

(parašas)

(data)

Individualus stažuotės planas. 2 variantas.

Stažuotės plano rengėjas (-ai): vardas ir pavardė, užimamos pareigos, dėstomas dalykas, kontaktiniai duomenys (el. paštas, tel.)

Stažuotės trukmė:

Stažuotės tikslas:

Stažuotės uždaviniai:

Plėtojamos kompetencijos:

Stažuotės turinys

Uždaviniai	Veiklos (pobūdis, forma)	Pagalbą teikiantis asmuo	Rezultatai	Laikotarpis

Pasiekimų įrodymai:

Pasiekimų vertinimo būdai:

Stažuotojas

_____ (vardas, pavardė)

_____ (parašas)

_____ (data)

Mentorius

_____ (vardas, pavardė)

_____ (parašas)

_____ (data)

Stažuotės vadovas

_____ (vardas, pavardė)

_____ (parašas)

_____ (data)

Individualus stažuotės planas. 3 variantas.

Pedagogas stažuotojas:

Pedagginės stažuotės plano trukmė:

Tikslas:

Laukiami rezultatai: (pateikiama išsami informacija, kokias profesines kompetencijas, gebėjimus siekiama pagilinti, patobulinti)

Siekiamos patobulinti kompetencijos, gebėjimai	Pagrindimas, kodėl stažuotojui tai svarbu	Numatomi būdai, formos, veiklos, kaip bus tobulinama	Kieno bus prašoma pagalbos

Siekiamos patobulinti kompetencijos, gebėjimai	Laukiami rezultatai	Pedagogo stažuotojo įsivertinimo, stebėsenos požymiai (rodikliai)	Pedagogo stažuotojo įsivertinimo, stebėsenos priemonės, metodai ir pan.

Stażuotės įgyvendinimo planas

Veiklos	Mėnesiai									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Aplanko pildymas										
Konsultaciniai susitikimai su pedagogu stažuotoju, mentoriumi, stažuotės vadovu, projekto partneriu (ekspertu)		+							+	
Profesinės stažuotės plano tobulinimas			+							
Grupinės refleksijos: stažuotojams, mentoriams, stažuotės vadovams			+			+				
Susitikimai su mentoriumi ir mentoriaus konsultacijos	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Vizitas į mokyklas: vyksta stažuotojas ir mentorius					+					
Profesinio tobulėjimo renginiai	+			+		+		+		
Susitikimai su stažuotės vadovu (individualiai suderinus)			+			+		+	+	
Grupinės supervizijos					+			+		
Savirefleksija ir reflektavimas	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Stażuotojas

(vardas, pavardė)

(parašas)

(data)

Mentorius

(vardas, pavardė)

(parašas)

(data)

Stażuotės vadovas

(vardas, pavardė)

(parašas)

(data)

STEBĖTOS PAMOKOS PROTOKOLAS¹

Data:

Klasė:

Pamokos tema:

Pamokos uždaviniai:

Pamokos turinys	Stebima veikla		Stebėtojo pastabos
	Mokytojo ²	Mokinio ³	
Sužadınimas. Mokinių dėmesio sutelkimas, motyvavimas būsimai veiklai.			+ -
Mokymas ir mokymasis. Šio proceso tikslas – padėti mokiniui sužinoti, suprasti, įsiminti, įgyti įgūdžių, sulaukti grįžtamojo ryšio.			+
Alternatyvios strategijos. Mokytojas iš anksto apgalvoja užduotis, atsižvelgdamas į mokymosi stilių, parengia atskiras užduotis gabiems ir smalsiems mokiniams.			+
Namų darbai. Tai svarbi pamokos dalis. Jų pagrindinė funkcija – įtvirtinti klasėje įgytas žinias ir gebėjimus. Mokinių atsakomybės ugdymas.			+
Vertinimas. Šios pamokos dalies funkcija – padėti mokiniui mokytis ir bręsti. Vertinimas turėtų būti pozityvus ir konstruktyvus, stiprinantis mokymosi motyvaciją. Vertinimas turėtų būti atviras ir skaidrus. Šio proceso metu mokytojas aptaria su mokiniais vertinimo kriterijus ir procedūras. Vertinimas turėtų būti objektyvus ir efektyvus, taikytinos modernios vertinimo metodikos.			+
Refleksija (grįžtamasis ryšys). Pamokos temos pakartojimas, apibendrinimas. Patikrinama, ar pamokos uždavinys pasiektas.			+

¹ MRU dėstytojos Ž. Barkauskaitės sudaryta forma.

UGDYMO(SI) VEIKLOS (PAMOKOS) STEBĖJIMO FORMA

Mokytojo pavardė:	Klasė: Mokinių skaičius sąraše:
Dalykas:	Mokinių skaičius pamokoje:
Data:	Pavėlavo į pamoką:

UGDYMO(SI) TIKSLAS

Kokias bendrąsias ir dalykines kompetencijas ugdysis mokiniai?

MOKYMO(SI) UŽDAVINYS

Ko mokiniai per šią pamoką išmoks?

Vertinimo objektas	Įrodymai, veiklos kokybės vertinimo pagrindimas
Ugdymo(si) aplinkos	
Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi	
Mokymosi patirtys	
Vertinimas ugdant	
Kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai	
Stipriosios veiklos (ne mažiau kaip 3)	Tobulintinos veiklos (ne daugiau kaip 2)

Komentarai, kita informacija:

**STEBĖJIMAS PAGAL A. HELMKE'ĖS IŠSKIRTUS KOKYBIŠKOS PAMOKOS
POŽYMIUS⁴**

Stebėjimo aspektai	Ižvelgtos stiprybės, gerosios praktikos	Rekomenduojami tobulinti aspektai ir siūlymai, kaip tai pasiekti
Vadovavimas klasei		
Aiškumas ir struktūruotumas		
Kartojimas ir užtikrinimas		
Aktyvinimas		
Motyvacijos skatinimas		
Mokymąsi skatinantis klimatas		
Orientavimasis į mokinius		
Orientavimasis į kompetencijas		
Mokinių įvairovės pašymas		
Pasiūlos įvairovė (įvairūs metodai ir pan.)		

⁴ Helmke, A. (2012). *Pamokos kokybė ir mokytojo profesionalumas: diagnostika, vertinimas, tobulinimas*. Vilnius: Vaistų žinios.

**JAV TARPVALSTYBINIO NAUJŲ MOKYTOJŲ TARPUSAVIO VERTINIMO IR
PARAMOS KONSORCIUMO PARENGTI ESMINIAI PRINCIPAI PRADEDANČIAM
DIRBTI MOKYTOJUI⁵**

Požymiai	Pedagogo stažuotojo stiprybės	Rekomenduojami tobulinti aspektai
Supranta mokomojo dalyko struktūrą ir analizės priemonės, naudojamas dėstomo dalyko srityje, geba mokomojo dalyko žinias padaryti prasmingas.		
Supranta, kaip mokiniai mokosi ir ugdomi, geba sukurti mokymosi aplinką, palankią socialinei ir intelektinei mokinių raidai.		
Supranta, kad mokiniai mokosi skirtingai, geba suplanuoti pamokas įvairiems besimokantiejiems.		
Išmano ir taiko įvairius mokymosi metodus, kad padėtų mokiniams pagerinti įvairius gebėjimus, išmokytų tinkamo problemų sprendimo ir išugdytų kritinio mąstymo įgūdžius.		
Veiksmingai taiko įvairius metodus, kad padėtų mokiniams išsiugdyti tinkamus mokymosi bendradarbiaujant (mokantis grupėmis ir individualiai) gebėjimus.		
Sumaniai naudojami veiksmingos komunikacijos ir technologijų įgūdžiais, kad paskatintų tyrinėjimą ir bendradarbiavimą.		
Priima sprendimus ir planuoja mokymą, atsižvelgdamas į mokinių žinias, pagrindinius ugdymo turinio tikslus, mokomąjį dalyką ir bendruomenę.		
Geba įvairiais būdais, metodais įvertinti mokinių žinias.		
Priima sprendimus, atsižvelgdamas į tai, kokį poveikį daro mokiniams jo mokymas, aktyviai stengiasi tobulėti kaip specialistas.		
Užmezga ir palaiko ryšius su bendradarbiais, tėvais ir bendruomenės atstovais, remiasi jais, kad stiprintų mokinių motyvaciją mokytis.		

⁵ Good, T. L., Brophy, J. (2014). *Kas vyksta klasėje*. Vilnius.

3 priedas. Rengiant metodinių priemonių rinkinį atlikto tyrimo metodologija

1. Kontekstas ir aktualumas

Siekiant parengti kokybiškas, stažuočių dalyviams naudingas priemones, buvo svarbu remtis tiek Lietuvos ir užsienio mokslininkų tyrimų išvadomis, gerąja užsienio stažuočių organizavimo patirtimi, tiek stažuočių modelio kūrėjų bei projekto „Tęsk“ dalyvių patirtimi dalyvaujant stažuotėse. Metodinėmis priemonėmis siekta atskleisti stažuočių modelio išbandymo metu pasiteisinusias stažuočių organizavimo ir įgyvendinimo praktikas, stažuočių dalyvių nuostatų svarbą stažuotėms sėkmingai įgyvendinti, kitą svarbią projekto metu sukauptą patirtį. Taip pat metodines priemones buvo norima praturtinti konkrečiais stažuočių įgyvendinimo pavyzdžiais, gyvai iliustruojančiais priemonėse pateikiamus bendresnius teiginius ir rekomendacijas. Turėdami šiuos tikslus, priemonių rengėjai atliko specialiai metodinėms priemonėms paruošti skirtą tyrimą, pristatomą toliau.

2. Tyrimo tikslas, uždaviniai ir metodai

Pedagoginės stažuotės metodinių priemonių rinkiniui parengti skirto tyrimo **tikslas** – išsiaiškinti pradedančiųjų pedagogų stažuočių organizavimo užsienyje ir Lietuvoje gerąją patirtį.

Siekiant šio tikslo, formuluojami tokie tyrimo uždaviniai:

- 1) išanalizuoti užsienio pradedančiųjų pedagogų stažuočių įgyvendinimo patirtį;
- 2) atlikti nacionalinių dokumentų, teisės aktų, susijusių su pradedančiųjų pedagogų stažuote ir jos įgyvendinimu, analizę;
- 3) ištirti stažuočių įgyvendinimo dalyvių patirtis stažuočių išbandymo projekto „Tęsk“ metu;
- 4) išnagrinėti stažuočių išbandymo metu surinktą su stažuotėmis susijusią medžiagą;
- 5) pateikti pasiūlymus, kuriuos galima būtų įtraukti į priemonių rinkinį.

Siekiant įgyvendinti tyrimo uždavinius, buvo pasitelkti šie tyrimo metodai:

- 1) literatūros analizė: metodas taikytas siekiant išanalizuoti užsienio pradedančiųjų pedagogų stažuotių įgyvendinimo patirtį bei Lietuvos su stažuotėmis ir mentoryste susijusią patirtį. Nagrinėtos užsienio ir Lietuvos mokslinės bei metodinės publikacijos (pavyzdžiui, užsienio šalių stažuotių vadovai skirtingiems dalyviams), susijusios su pradedančiųjų pedagogų stažuotių įgyvendinimu;
- 2) kokybinė turinio analizė: metodas pasitelktas siekiant atlikti nacionalinių dokumentų, teisės aktų, susijusių su pedagogų stažuote ir jos įgyvendinimu, analizę, bei išnagrinėti stažuotių išbandymo metu surinktą medžiagą. Analizuoti šie šaltiniai: nacionaliniai švietimo sistemos dokumentai, įstatymai, teisės aktai, projekte „Tęsk“ dalyvavusių aukštųjų mokyklų ekspertų pateiktos rekomendacijos, projekto partnerių susitikimų protokolai, vestų stažuotių dalyvių grupinių refleksijų ataskaitos, projekto dalyviams skirtų mokymų ir kita medžiaga;
- 3) dalyvaujamasis stebėjimas: priemonių rinkinio rengėjai dalyvavo stažuotės dalyviams vykdomuose mokymuose bei grupinėse refleksijose, stebėjo dalyvių diskusijas, aptariamas temas, atliepiančias iškilusias stažuotės įgyvendinimo problemas ir jų sprendimo būdus;
- 4) pusiau struktūruoti kokybiniai interviu su projekto dalyviais: iš viso buvo atlikti 22 interviu su stažuotojais (5), mentoriais (4), stažuotių vadovais (4), ugdymo įstaigų (4) ir savivaldybių atstovais (5). Interviu dalyviai buvo atrinkti pagal projekto koordinavimo komandos ir projekto ekspertų pateiktus kontaktus, siekiant kuo didesnės įvairovės geografinės vietovės, švietimo įstaigų, mokomojo dalyko atžvilgiu. Taip pat buvo laikomasi informacijos prisotinimo principo, kuris pagal daugėjančios pasikartojančios informacijos, gaunamos interviu metu, kiekį leidžia suprasti, kada jau pakanka atliktų interviu, nes kiekvienas naujas pokalbis pateikia vis mažiau naujos informacijos. Interviu metu buvo užduodami klausimai apie visus stažuotės aspektus (organizavimą, vykdymą, atsiskaitymą, stebėseną, bendradarbiavimą, gerąsias ir blogąsias patirtis). Klausimai adaptuoti kiekvienai skirtingai dalyvių grupei, pagal jai tenkančias atsakomybes stažuotės įgyvendinimo metu;
- 5) fokusuotos diskusijos grupės: organizuotos dvi fokusuotos diskusijos grupės su projekto ekspertais iš visų projekte dalyvavusių aukštųjų mokyklų ir projekto koordinavimo komandos nariais. Iš viso šiose diskusijose dalyvavo 12 asmenų. Fokusuotų diskusijų metu

buvo užduoti klausimai apie projekto „Tęsk“ patirtį išbandant stažuotes, priemonių rinkinyje būtinus aptarti aspektus ir jų pateikimą.

Tiek interviu, tiek fokusuotos diskusijos grupės dėl su COVID-19 susijusių apribojimų buvo organizuotos nuotoliniu būdu, naudojant „Zoom“ platformą. Per nuotolį atliekami interviu ar ypač fokusuotos diskusijos gali būti šiek tiek mažiau efektyvūs, nes, palyginti su tiesiogiai atliktais interviu ar diskusijomis, jiems dažnai trūksta gilumo, o, fokusuotų diskusijų grupių atveju, – dalyvių bendravimo intensyvumo⁶. Tačiau nuotolinis būdas turi ir pranašumų, nes suteikia galimybių įtraukti skirtingose Lietuvos vietovėse gyvenančius dalyvius. Be to, iš patirties žinoma, kad, nepaisant trūkumų, nuotolinės fokusuotos diskusijos grupės labai pasiteisina, kai jos dalyviai jau pažįsta vienas kitą.

3. Tyrimo instrumentai

Tyrimo instrumentai (interviu gairės) pateikiami lentelėse.

1 lentelė. Kokybinio pusiau struktūruoto interviu temos ir klausimai stažuotojui

Pasirengimas stažuotei
<ul style="list-style-type: none"> • Kaip jautėtės prieš pradėdamas (-a) dirbti mokykloje (darželyje)? Ar nerimavote? Su kuo nerimas buvo susijęs? Kaip nusiteikęs (-usi)ėjote į darbą, į pirmąją pamoką? • Kada pirmą kartą susitikote su mentoriumi (-e)? Kaip ruošėtės stažuotei? Pirmajam susitikimui?
Psichologinė adaptacija
<ul style="list-style-type: none"> • Kaip psichologiškaiėjosi pirmieji metai? Ar buvo labai sunkių momentų? (Jei buvo, kada pajutote palengvėjimą?) Kada pradėjote jaustis, kad esate tikras (-a) mokytojas (-a)? • Gal galite papasakoti vieną ar kelis konkrečius momentus, kai buvo itin sunku ar susidūrėte su kokia nors problema? Kaip tai išsprendėte?
Ryšys su mentoriumi, gaunama parama
<ul style="list-style-type: none"> • Kaip apibūdintumėte ryšį su mentoriumi (-e)? • Kokios pagalbos iš jo (jos) labiausiai reikėjo? • Ar galite sakyti, kad iš mentoriaus (-ės) sulaukėte ir emocinės paramos? Kaip ji pasireiškė? • Gal galite papasakoti konkrečių epizodų, kai buvo svarbi mentoriaus (-ės) pagalba? • Su mokymu susijusi pagalba – kokiais aspektais ji buvo svarbiausia? • Kaip sekėsi valdyti klasę? Ar kilo sunkumų, kaip padėjo mentorius (-ė)? • Kaip mentorius (-ė) teikdavo grįžtamąjį ryšį apie pamokas? Ką su šia informacija darydavote, kaip priimdavote ir panaudodavote?
Stazuotės veiklos

⁶ Murgado-Armenteros, E. M., Ruiz, F. J. ir Zamora, M. V. (2012). Differences between Online and Face to Face Focus Groups, Viewed through Two Approaches. *Journal of Theoretical and Applied Electronic Commerce Research*, 7(2): 73–86.

<ul style="list-style-type: none"> • Kaip sekėsi parengti ir derinti stažuotės planą? Kokią formą naudojote? Kokių pateiktumėte patarimų, susijusių su plano rengimu? Ar įstaiga (darbdavys) kėlė kokių nors lūkesčių stažuotės planui? • Kurios iš visų stažuotės veiklų buvo svarbiausios, daugiausiai davė? • Ar kaip nors įsivertinote savo kompetencijas? Kaip? • Kiek stažuotės metu užsiėmėte savirefleksija? Kokia forma? • Ar rašėte stažuotės dienoraštį? Kaip dažnai ir ką rašydavote?
Administracinė parama
<ul style="list-style-type: none"> • Kaip išsiaiškinote administracinius dalykus, pavyzdžiui: dienyno pildymas, komandiruotės (jei buvo), kiti formalūs dalykai, susiję su dokumentais? Kas padėjo? Gal galite pateikti pavyzdžių, kas buvo neaišku, kaip padėjo mentorius (-ė) ar kuris kitas asmuo?
Integracija į bendruomenę
<ul style="list-style-type: none"> • Ką pats (pati) darėte, kad integruotumėtės į mokyklos (darželio) bendruomenę? Kaip šiuo atžvilgiu padėjo mentorius (-ė)? Ar buvo kokių nors įdomių, gal net keistų, dalykų, susijusių su mokyklos kultūra, kuriuos reikėjo suprasti, prie jų prisitaikyti?
Atsiskaitymas už stažuotę
<ul style="list-style-type: none"> • Profesinės veiklos tobulinimo aplankas – kaip sekėsi jį kaupti? Kokių turite pastebėjimų? • Koks buvo apibendrinimas pasibaigus stažuotei? Su kuo ir kaip aptarėte rezultatus? • Ar savo stažuotę laikote kokybiška? Ko reikia, kad stažuotė būtų kokybiška?
Stazuotės vadovo vaidmuo
<ul style="list-style-type: none"> • Koks buvo santykis su stažuotės vadovu (-e)? Kokios pagalbos iš jo (jos) sulaukėte? • Kaip apibūdintumėte mentoriaus ir stažuotės vadovo skirtumą? Koks kurio vaidmuo? • Kaip vyko konsultacijų plano (su vadovu iš aukštosios mokyklos) derinimas? Kaip rengėtės pirmiesiems susitikimams su stažuotės vadovu (-e)?
Švietimo įstaigos vaidmuo
<ul style="list-style-type: none"> • Kiek stažuotėje dalyvavo mokyklos (darželio) administracija? Ar sulaukėte paramos iš jos pusės? Kokios?

2 lentelė. Kokybinio pusiau struktūruoto interviu temos ir klausimai švietimo įstaigos administracijos vadovui

Pasirengimas stažuotei
<ul style="list-style-type: none"> • Kaip nusprendėte (kas paskatino) dalyvauti stažuotės organizavimo veikloje? • Kaip suformuluotumėte pradedančiojo pedagogo stažuotės naudą mokyklai (darželiui)?
Stazuotės eiga
<ul style="list-style-type: none"> • Papasakokite iš eilės, kaip vyko stažuotė? Kiek ir kaip tame procese dalyvavo mokyklos (darželio) administracija? • Kaip parinkote mentorių? • Ar (kaip) dalyvavote derinant ir (arba) tvirtinant stažuotės planą? • Ar (kaip) dalyvavote derinant ir (arba) tvirtinant konsultacijų (su mentoriumi ir stažuotės vadovu) planą? • Kaip pradedantysis mokytojas (stažuotojas) buvo įvedamas į mokyklos (darželio) bendruomenę? • Kiek sekėte (stebėjote) visą stažuotės eigą?
Stazuotės pabaiga
<ul style="list-style-type: none"> • Kaip vyko stažuotės rezultatų aptarimas ir tvirtinimas? Ar peržiūrėjote stažuotojo profesinės veiklos tobulinimo aplanką? Ar buvo parengta formali ataskaita? Ar buvo parengtas koks nors atsiliepimas stažuotojui?

<ul style="list-style-type: none"> • Ar stažuotės pabaigoje buvo aptarti tolesni stažuotojo tobulinimosi planai? Tolesnis mentoriaus tobulinimasis (jei toliau planuoja mentoriauti, gal reikia kelti kvalifikaciją)? • Ar buvo atliktas koks nors stažuotojo ir mentoriaus kompetencijų vertinimas? Jei taip, kokius įrankius naudojote? • Iš švietimo įstaigos perspektyvos, ką laikytumėte kokybiška stažuote?
<p>Bendradarbiavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaip vykdydami stažuotę bendradarbiavote su kitomis institucijomis? • Kiek vykdant stažuotę ir aptariant jos rezultatus dalyvavo savivaldybės švietimo skyrius? Ar pageidautumėte, kad jis dalyvautų aktyviau? • Stažuočių modelio aprašyme nurodoma, kad, aptariant stažuotojo tolesnio tobulinimosi planus, turėtų dalyvauti švietimo skyrius, su kuriuo reikėtų aptarti tam tobulinimuisi reikalingus išteklius. Ką apie tai manote? Ar taip gali vykti? Kaip tai įgyvendinti?
<p>Ateities projekcija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jei nebūtų stažuotojo vadovo (iš aukštosios mokyklos) ir švietimo įstaiga pati turėtų daugiau prisidėti prie tokios stažuotės organizavimo ir vykdymo, kaip tai galėtų atrodyti? • Ką švietimo įstaiga turėtų daryti kitaip, negu darė dabar? • Kaip manote, tokiu atveju, jei stažuotėje nedalyvautų aukštosios mokyklose, ką galėtų perimti savivaldybės švietimo skyrius ir savivaldybės švietimo centras? Kitos institucijos?

3 lentelė. Kokybinio pusiau struktūruoto interviu temos ir klausimai stažuotės vadovams

<p>Pasirengimas stažuotei</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaip patekote į projektą? Ar kas nors kėlė nerimą nusprendžiant dalyvauti? • Kaip buvo priskirti stažuotojai vadovams? Ar rinkotės pats (pati)? • Ar prieš stažuotę buvote apmokyti, kaip viskas vyks, ką reikės daryti? • Kaip pats (pati) ruošėtės vadovauti stažuotei? Ar skaitėte kokios nors literatūros, planavotės eiga, kt.? • Kaip buvo ruošiamasi stažuotei bendradarbiavimo su kitais dalyviais ir kitomis įstaigomis aspektu? Kada ir kaip susisiektė, kokiais klausimais: su stažuotoju, mentoriumi? Su jų švietimo įstaigos administracija? • Kaip ruošėtės pirmiesiems susitikimams su stažuotoju?
<p>Stazuotės eiga</p> <ul style="list-style-type: none"> • Papasakokite visą eigą – ką jūs pats (pati) darėte visos stažuotės metu – nuo pradžių iki pabaigos (kokie veiksmai, veiklos)? <p>Toliau paprašysime papasakoti detaliau apie stažuotės žingsnius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaip vyko stazuotės plano rengimas ir derinimas? Suderinote jį per susitikimą ar susirašinėdami? Kokių turėtumėte patarimų, susijusių su plano turiniu ir rengimo procesu, stažuotojams bei jų mentoriams? Ką galėtumėte patarti kitiems būsimiems vadovams, kaip padėti stažuotojui sudaryti planą? • Stazuotės plane ypač svarbus stazuotės tikslas. Kaip suformuluotumėte, kokie yra stažuotės tikslo išskėlimo, formulavimo principai? Kokių tikslų pavyzdžių galėtumėte pateikti iš „savo“ stažuotojų? Kokius suformuluotumėte apibendrintus patarimus stažuotojams, keliant stažuotės tikslą? • Kaip buvo parengtas konsultacijų planas? Kokių turėtumėte patarimų, susijusių su konsultacijų planu, pavyzdžiui: daugiau konsultacijų, mažiau, kitokių? Ar planas realiai buvo naudingas, ar jis daugiau formalumas, o konsultacijos vyksta pagal poreikį? • Kiek dažnai vyko vizitai į stažuotojo įstaigą? Kaip suformuluotumėte, kokie yra tokių vizitų tikslai? • Toliau stažuotės metu – kokią kitą pagalbą teikėte stažuotojui? Kiek dažnai teko bendrauti? Ar organizavote kokius nors renginius (pamokų stebėjimai kitose mokyklose ir pan.)?

<ul style="list-style-type: none"> • Stažuotojui atsiuntus užpildytą savirefleksijos formą, kokį grįžtamąjį ryšį teikėte ir kokia forma? • Jei vykote stebėti stažuotojo pamokų, ar pildėte stebėjimo protokolus? Koks buvo grįžtamasis ryšys stažuotojui (ir jo mentoriui) ir kokia forma? • Kaip vyko visas bendravimas – ar tik su stažuotoju, ar įtraukiant į visas veiklas, komunikaciją ir jo mentorių? • Stažuotojai kaupia profesinės veiklos tobulinimo aplanką. Ar reikėjo konsultuoti dėl jo kaupimo? Ar reikėjo teikti su tuo susijusį grįžtamąjį ryšį? Jei taip, koks jis buvo (kokie pastebėjimai)? • Stažuotės pabaigoje – koks buvo visos stažuotės rezultatų aptarimas? Ar tik žodžiu, ar rengėte rašytines rekomendacijas? Koks buvo rekomendacijų stažuotojui (žodžiu, rašytinių) turinys? Apie ką jos, kas įeina? • Ar pabaigoje buvo sukurtas tolesnio „tobulinimosi planas“? Jei taip, kaip jis atrodė? Ar (kaip) jis buvo aptariamas su stažuotoju, švietimo įstaigos direktoriumi, bendruomene? • Ar stažuotės pabaigoje turėjote parengti stažuotės ataskaitą? Jei taip, kaip ji atrodė, koks jos turinys?
<p>Kita informacija apie stažuotės eigą</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visa stažuotės eiga – ar reikėjo pačiam (pačiai) stebėti kalendorių, nuspręsti, kada bendrausite su stažuotoju, kada nusiųsti jam pildyti savirefleksijos formą ir t. t.? • Ar stažuotės metu dar vyko kokių nors susitikimų ne su stažuotoju, pavyzdžiui, savivaldybės atstovais?
<p>Bendras stažuotės vertinimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaip apibrėžtumėte kokybišką stažuotę? • Kadangi teko vadovauti ne vienam stažuotojui, stebėti ne vieną stažuotę, kaip išskirtumėte, ko reikia, kad stažuotė būtų sėkminga? Pirmiausia, ko reikia iš stažuotojo? Tada, kiek tai priklauso nuo kitų dalyvių (mentorius, švietimo įstaigos administracijos, vadovų)? • Kokių su stažuote susijusių patarimų pateiktumėte stažuotojams? • Jums, kaip vadovui (-ei), ar, kad sėkmingai vadovautumėte, reikėtų kokios nors paramos, pavyzdžiui, mokymų? Kokia tema jie turėtų būti?
<p>Kiti klausimai dėl aukštosios mokyklos dalyvavimo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stažuočių modelio aprašyme minima, kad universitete, be vadovo, dar paskiriamas ekspertas (tyrėjas), kuris koordinuoja visą stažuočių procesą. Ką jis darė? • Kiek prie visos stažuotės eigos prisidėjo kažkas kitas iš universiteto – koordinatorius? Ar jis rūpinosi organizaciniais dalykais, pavyzdžiui, renginių, mokymų organizavimu?

4 lentelė. Kokybinio pusiau struktūruoto interviu temos ir klausimai savivaldybėms

<p>Savivaldybės dalyvavimas stažuotės eigoje (klausimai pateikti vienos savivaldybės Švietimo skyriaus atstovei, kuri buvo įsitraukusi į stažuočių procesą)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Su kokiomis institucijomis bendravote ir bendradarbiaavote? Kokiais klausimais ir kaip? Kas sekėsi, o kas nelabai? • Ar prisidėjote prie mentorius paieškos, skyrimo? • Ar (kaip) dalyvavote derinant ir (arba) tvirtinant stažuotės planą? • Ar (kaip) dalyvavote aptariant stažuotės rezultatus? • Ar (kaip) dalyvavote aptariant tolesnio pedagogo tobulinimosi planą? • Iš savivaldybės perspektyvos, ką laikytumėte kokybiška stažuote?
<p>Projektuojant galimą savivaldybės institucijų dalyvavimą (klausimai pateikiami visoms savivaldybėms)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ką savivaldybės institucijos galėtų daryti, prisidedamos prie stažuočių organizavimo ir įgyvendinimo?

- (Tikslinamieji klausimai) Ar galėtų vykdyti (kokia jos įgaliota institucija galėtų vykdyti) šias funkcijas, numatytas pasibaigus projektui:
 - Organizuoti mokymus ir (arba) teikti metodinę pagalbą mentoriams ir stažuotojams?
 - Bendradarbiaudama su švietimo įstaiga, vykdyti stažuotojo veiklos stebėseną ir teikti grįžtamąjį ryšį stažuotojui, mentoriui ir stažuotės švietimo įstaigos administracijai?
 - Kurti ir palaikyti savivaldybėje dirbančių stažuotojų, mentorių partnerystės tinklus?
 - (Padėti) organizuoti veiklų stebėjimo mainus ir kitokį mokyklų bendradarbiavimą?
 - Įtraukti stažuotoją į metodinių būrelių veiklą?

5 lentelė. Fokusuotų diskusijų grupių temos

- 1) Esminiai aspektai, į kuriuos turėtų atkreipti dėmesį priemonių rinkinio rengėjai
- 2) Pastabos ir pasiūlymai, kaip patobulinti priemonių rinkinį
- 3) Kylantys diskusiniai klausimai